

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrť leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koruške
ulice listv. 5. List se
pošilja do odgovodi

Delalniki katol. ri-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pecamezni listi čbó
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldna.

Štev. 5.

V Mariboru, dne 4. februarja 1904

Tečaj XXXVIII.

Okrajni zastop mariborski.

V torek, dne 9. febr. ob 10. uri pred-
poldne, volijo kmečke občine svojih devet
zastopnikov v okrajni zastop mariborski. Pri-
stajši kmetijske stranke se zberejo že ob 9. uri
istega dne v Narodnem domu v Mariboru,
da se še vse potrebno dogovorijo, ter potem
skupno odkorakajo na volišče v uradnem
prostoru okrajnega zastopa.

Že drugokrat bo sedaj naskočila kmečka
stranka trdnjavo meščanov v okrajnem za-
stopu. Zadnjič se naskok ni posrečil, ker so
nekateri volilci izdali kmečko stvar ter se
obesili za škrice meščanov. Ti so jih vlekli
na volišče, a ko so kmetje oddali za njihove
meščanske kandidate glasove, so se jih otresli
ter pustili kmete in njihove zahteve v nemar.
Upamo, da se je večina teh volilcev že strez-
nila, ko je po volitvi padala od meščanskih
škricev na tla, ter bo letos varovala kmečko
stanovsko čast in se z volilnimi listi pridru-
žila poštenim kmečkim stranki.

Kmetje sami so že v treh člankih v na-
šem listu dokazali svojim stanovskim bra-
tom, kako slabo skrbi sedanji meščanski
okrajni zastop za okolico. Kar bi bilo kme-
tom istinito v korist, se sploh ne stori ali
pa le površno, toliko pač, da si pozneje lahko
zastop pomaga iz zadrege. V zastopu ga ni
bilo moza, ki bi branil kmečko stvar! Me-
ščanska stranka bo sicer tudi tokrat izbrala
par gospodskih posestnikov za svoje kandi-
date, a to niso pravi kmetje in si ne upajo
nastopiti proti meščanom. Zato pa je sveta
dolžnost neodvisnih kmečkih volilcev, da na-

stopijo samostavno ter si izberejo moza, ka-
koršne si sami želijo, ne pa katere želijo
mariborski meščani!

Kmetje mariborske okolice! Meščani
bodo te dni letali okoli vas kakor večje okoli
luči ter vas nagovarjali za svoje kandidate.
Sedaj jim boste: cenjeni gospod, gospod očka,
ljubi prijatelj in bogzna kaj še. Spomnite se,
da vas ista meščanska stranka ne čista tako,
kadar vas ne potrebuje! Glasilo ravnostnih
meščanov vas je svojedobno imenovalo ljud-
stvo roparjev, morilcev in tatov, imenovalo
vas je kmete neumneže in nepoštenjake, ime-
novalo vas je moza, ki se dajo samo rabiti,
da vozijo krompir in krmijo svinje . . .

Kmetje, če je kaj časti v vas, potem
pridite dne 9. febr. vsi do zadnjega na
volišče in ne volite kandidatov meščanske
stranke, ampak kandidate poštene neodvisne
kmečke stranke!

Vabilo k družbi sv. Mohorja.

Odbor družbe sv. Mohorja v Celovcu
stopa zopet pred Slovence in Slovenke s
prijaznim vabilom, naj v čim večjem številu
pristopijo naši družbi. — Važen je čas, ko
se širom slovenske domovine pa tudi izven
nje nabirajo udje, da pristopajo k Mohorjevi
družbi, ko se vabijo stari družbeniki, naj
ostanejo družbi zvesti tudi znanprej, ko se
pozivljajo oni, ki še niso naši družbeniki, naj
se pridružijo mogočnemu krdelu, ki se vsako
leto v proslavo in korist slovenstva zbira pod
zastavo sv. Mohorja in Fortunata!

Prosimo čč. gg. poverjenike, naj čim
preje dovršijo svoje sicer težavno, a toliko
hvalevredno in koristno delo nabiranja druž-
benih udov, vse ude pa prosimo, naj ne le
samo pravočasno vplačajo svoj donesek, da
s tem olajšajo delo poverjenikom, marveč
vsakdo naj se tudi potruditi, da Mohorjevi
družbi pridobi novih članov.

Plačilo za sedanje prispevke in raznoteri
trud sprejme sleherni Mohorjan jeseni, ko se
razpošiljajo družbine knjige. Odbor se nadeja,
da bo letošnji naš književni dar zadovoljil
vsakega Mohorjana tako glede vsebine kakor
oblike. Že Koledar za l. 1904. je obširneje
označil knjige, ki jih sprejmo naši člani za
letošnje leto, in ki so te-le:

1. »Zgodbe sv. pisma.« XI. snopič.
Spisal dr. Janez Ev. Krek. — Teh zgodb
Slovenem na novo priporočati in hvaliti ni
treba. Hvalijo in priporočajo se same! Zato
poskrbite z obilnim pristopom k Mohorjevi
družbi, da bode tudi ta snopič v čim večjem
številu remal med Slovence!

2. »Lurška mati božja.« Šmarnice in
molitvenik. Spisal Janez Godec. — Šmar-
nična pobožnost se je zelo priljubila Sloven-
cem in radi segajo po knjigah šmarnične
vsebine. Letos praznuje katoliški svet 50let-
nico, odkar se je proglasila verska resnica o
neomadeževanem spočetju Device Marije. Mo-
litvenik, dodan šmarnicam obsega razne po-
božnosti, molitve za razne potrebe itd., tako
da upamo, da bo i ta knjiga imela veliko
privlačno silo pri nabiranju udov.

3. »Slovenski fantje v Bosni in Her-
cegovini l. 1878.« Spisal Jernej pl. An-

Listek.

Matej Slekovec,

župnik Sv. Marka in kn. šk. konsist. svetovalec.

(Konec.)

Zato pa tudi ni minulo ne mesec dni,
da bi ne dobival g. Slekovec iz Kranjske ali
Hrvaške ali Ogrske ali z Dunaja ali Gradca
pisma s prošnjo, naj g. Slekovec raztolmači
ali pojasni zdaj to zdaj ono zgodovinsko vpra-
šanje. Nijedenkrat se mu ni pripetilo, da bi
ne vedel odgovora. G. Slekovec pa je tudi
srčno rad vsakemu postregel, kdorkoli se je
v zgodovinski zadevi obrnil do njega. Da za
to ni dobil drugega nego lepo zahvalo, ni
treba menda posebej naglašati.

Povedali smo do sem, kako je delal g.
Slekovec v tem, kar je bilo potrebno in kar
je bilo koristno. Naj še kratko dostavimo,
koliko je storil gospod tega, kar je prijetnega.

Živel je g. Slekovec prav priprosto in
skromno. Vstajal je zgodaj ter šel že v mraku
k počitku. Ko je opravil svoja dela, vzal je
v roke knjige, časopise in kar je takega ter
čital, nikoli ga nisi videl brez knjige ali brez
peresa. Le izjemoma je v poletnem času šel
kako majhno urico na vrt, a ne se sprehajal,
ampak opazoval je čebele, katere je posebno

ljubil. Imel je velik čebelnjak. Jedel in pil je
malo. Zmernost in treznost mu je šla nad
vse. Najrajši je bil doma ter ljubil svojo streho
kakor polž svojo hišico. Ni rad hodil v dru-
štvo, pa veselilo ga je zelo, kadarkoli so
prišli prijatelji k njemu.

Bil je g. Slekovec mož jeklenega značaja,
mož resnice; najvišje je cenil duhovsko čast
in kakor je bil sam v vsem natančen in
vesten, tako mu je bilo zoprno vsako polo-
vičarstvo sosebno v značaju. Bil je prijatelj
molitve, resnega dela, a tudi poštenega ve-
selja. Sam ni bil pevec, a ljubil je lepo pe-
sem v cerkvi in v družbi. Nekoč je kot mlad
duhoven na primiciji prijatelja stopil pred
godece, rekoč: »Juzino vam dam, če uganete
in zadenete mojo najljubšo slovensko pesem,
pa prvič jo morate zadeti.« Bil je pa prvi
godec zelo navihan. »No, katera bi bila za
tako velikega gospoda; danes ga vidimo prvič
in kakor strela tako naj zadene naša struna
pravo pesem? Dajmo jo, godci: Naj viharja
moč razsaja, — Hraste cepi, skale taja, —
Pahe zemlje naj zdrobi!« — Ta bo, ta mora
biti za takega gospoda.« — In čuda, zadel
je pravo. Gospoda je veselilo, da so jo uga-
nili in dal jim je obljubljeno južino.

Bil je ta godec dober psiholog in fisi-
jolog, to bode pritrđil vsak, ki je poznal g.
Slekoveca. Tudi na njegov značaj in njegovo

delovanje se dajo obrniti one besede pesmi,
ki se konča:

Vendar kakor siva skala
Sred' viharjev trdno stala
Večna bo Slovencev čast!

Da, sred' viharjev! imel je g. Slekovec pre-
biti mnogo britkega. Bolehal je celo svoje
življenje. Izpolnjevanje dolžnosti ga je stalo
toliko truda, da o praznikih ni mogel niti
jesti niti spati. Moral je večkrat leči, da se
je zopet okreplil za drugi dan. Vendar ga to
ni zadrževalo, da je bil z novim jutrom zopet
prvi na delu. Kadar ga je kdo žalil name-
noma, ali če ga je trla skrb, ni mogel spati.
Vstal je tedaj, molil, nato pa sedel k delu
ter včasih pisal po dve do tri ure v noči.
»Pri delu pozabim vse, karkoli me teži«, djal
je včasih. Bil je o takih priložnostih izredno
močeeč, sam v sebi kakor zakovan. To je
trajalo po več dni, da, celo tedne. Le pola-
goma se je razjasnilo temno čelo. Gosp. Sle-
kovec se ni rad pritoževal, nosil je vse sam
in še v svoji zadnji boleznii navadno ni rekel
drugega nego »Je pač nadloga, je pač nad-
loga. Ko bi le zopet mogel delati!«

Leta 1897 se je posebno čutil potrtega.
»Nehvaležnost, to boli«, djal je. »Zlorabljalo
se je moje prijateljstvo, katero sem kakor
na roki ponujal, misleč, da imam pred se-
boj ljudi pravice in resnice.« Sklenil je za-

drejka. — Oc 25 letnici bosenske zasedbe je gospod pl. Andrejka, c in kr. ritmojster cesarske straže na Dunaju, napisal lepo knjigo, ki bo drag spomin onim, ki so se l. 1878. udeleževali bojov na našem slovanskem jugu, a zelo zanimiva in poučna vsem bralcem. Knjiga je okrašena z mnogimi, večinoma izvornimi podobami, risbami itd., ki bodo gotovo vzbudile splošno zanimanje. Letos izide prvi del, drugi prihodnje leto!

4. »Lisica Zvitorepka.« Učitelj Josip Brinar je zbral zivalske pravljice o lisici-zvitorepki v celotno knjigo, ki je namenjena v prvi vrsti odrastli mladini, a bode udejala tudi drugim bralcem.

5. »Bodi svoje sreče kovač«, je naslov knjigi župnika Jurija Trunk-a, ki je zbral obilico naukov prav za vsakdanje življenje, učeč kako najdemo pot do časne sreče.

6. Koledar za l. 1905. bode po možnosti zopet raznovrsten in zanimiv.

To je torej letošnji naš književni dar. Knjige bodo gotovo zadovoljile vsakogar in zato iskreno vabimo, da se čim največ udov vpiše v družbo.

Nabiralne pole z denarjem naj se odboru dopsiljejo do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnostij in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne dopsiljejo ob pravem času udnine!

Posamezne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozorjamo, da morajo po družbenih pravilih letnici (2 kroni) dodati še 40 vinarjev za upravne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom, delo itd. Seveda morajo potem poštnino, ki znaša veliko več, še sami plačati.

Mili Bog naj blagoslovi naše delo in geslo za Mohorjevo družbo budi: »Ne nazaj in navzdol, marveč vselej naprej in navzgor!«

V Celovcu, dne 26. prosinca 1904.

O d b o r.

Čebelarjem v pojasnilo!

Preteklo poletje je krožil po Slov. Štajerskem neki čebelarški potovalni učitelj iz Zgornjega Štajerskega po imenu Oto Riedl. Ta mož si prizadeva na vse mogoče načine pridobiti čebelarje na svojo stran ter na Slovenskem Štajerskem ustanavljati nemške podružnice. Pri tem obeta Riedl vse mogoče

ugodnosti: da udje dobijo marsikaj po znani ceni od centrale, da smejo vporabljati knjižnico (seveda nemško), da pride potovalni učitelj podučevati itd. itd. In kaj še več: celo »Slov. Čebelarja« so nam obljubili kot društveno glasilo! Poglejmo si zdaj nemško ponudbo! Kaj nam na ta način Nemci morejo v resnici dobrega storiti? Edino to, da nam dajo slovenski list »Čebelarja«. Vse drugo za nas nima nobenega pomena, kajti kdor je nemščine zmožen, ta si tudi v čebelarstvem oziru ve in more sam pomagati ter tudi sam kot posameznik k nemškemu društvu pristopiti, priprost kmečki človek pa ne more vseh teh obljubljenih dobrot nič izkoristiti.

Podpisani odbor opozarja torej vse vnete in vrle štajerske čebelarje, naj se ne dajo motiti in vloviti, kajti prave nazore Nemcev bode te iz naslednjega takoj spoznali. Ko je bil Riedl v Ptuj, vprašal ga je nekdo: »Saj nam vi ne morete v čebeloreji nič pomagati, ker ljudstvo ne razume nemški; čemu tedaj tukaj nemške podružnice?« Ta je odgovoril na to: »Pustimo mi kmeta pri njegovem starem panju, on itak ni sposoben za boljše čebelarstvo; mi le glejmo, da si inteligenco pridobimo.« »Tako tedaj«, odvrne domačin, »zdaj ste nehote razkrili svoje nazore in nakane. To je ravno napačno, s čemur se mi nikakor ne moremo strinjati. Ravno prosti kmečki človek je v prvi vrsti potreben poduka in pomoči, inteligenca si zamore prej sama pomagati, nego neveden kmet. Razun tega se še pa inteligenca dobro razume v slovenskem, ne pa tudi prosto ljudstvo v nemškem jeziku. Tera bi bilo bolj pošteno, ozirati se ravno tako in še bolj na kmetski stan, kajti po mojem mnenju se kmetski stan, ki tvori večino prebivalstva, nikakor ne sme prezirati; saj tudi kmet plača davek. S tem pa se gotovo ne misli inteligenca zapostavljati, kajti ravno vrla naša inteligenca služi ljudstvu povsod v spodbudo, posnemo in poduk; hoče se le povdarjati, da je prosti kmet tem potrebnejši poduka. — Da pa je naš kmet dandanes že dovolj razumen za uspešno in umno čebelorejo, lahko se prepričate sami, če si ogledate lepo število vzornih in krasnih čebelnjakov, ki stojijo po Slov. Štajerskem!«

Oglejmo si stvar dalje! Ravnokar se pogajajo Nemci s »Slov. čebelarškim društvom« v Ljubljani, naj bi jim poslednje prepustilo list »Slovenski čebelar«, izvod za znizano ceno po K 1:20; vsak ad podružnice bi pa moral plačati udnine 2 K. Ali si ne moremo

tedaj »Slov. čebelarja« sami naročiti, ali potrebujemo k temu nemške pomoči? Ali morajo Nemci s sadom našega truda trgovati in si korist delati? Ne! — Ali si moremo misliti, da Nemci res iz gole dobrosrčnosti in blagodušnosti pridejo k nam podružnic snovat, dobrot deliti, da bi nam več dali, nego oni od nas prejeli?

Na vse to nam dovolj jasno odgovarja deželni in državni zbor! Dasi Riedl povsod okoli pridiguje: »Saj čebeloreja nima z nemščino in slovensščino nič opraviti, v gospodarskem oziru moramo vsi vkup držati!« Je že prav; pa deželni in državni zbor bi naj bil še bolj nepristranski; zakaj pa tam »vkup ne držimo«, kjer bi Slovenci imeli kaj dobiti?

Potemtakem, mislim, mi bo vsak pošten Slovenec pritrtil, da bi bilo dovolj nespametno, ako bi mi svoj denar Nemcem dajali, da bi nam ga potem oni delili, kakor bi jim dopadalo!

To torej, kar nam Nemci obetajo, lahko dosežemo in hočemo doseči sami ter hočemo biti svojega denarja sami gospodarji. Za Sloven. Štajer se bode ustanovilo samostalno čebelarško društvo, ki bo gotovo dobilo list »Slov. čebelar« za tisto ceno, kakor Nemci, na kar imamo iz Ljubljane že obljubo; nadeja se bo pa še o tem govorilo ob občnem zboru v Ljubljani dne 17. februarja t. l. Kot samostalno društvo imamo pa potem tudi pravico do deželne in državne podpore, kakoršne dobivajo nemška društva; le naši vrli poslanci da jo izposlujejo.

Takoj v prvi pomladi začne čebelarško društvo za Slovenski Štajer svoje poslovanje in po vsem slovenskem delu naše kronovine se bodo ustanavljale podružnice. Na delo torej, vrli in zavedni čebelarji, da bode naše društvo imelo dober vspeh ter da bo vstrajno in plodovito delovalo za procvit narodnega gospodarstva!

Pripravljalni odbor »Slovenskega in čebelarškega društva za Spodnje Štajersko.

Politični ogled.

Naša notranja državna politika se vedno suče okoli češkega vprašanja. Vlada bi rada pomirila Čehe, pa samo z besedami in ne z dejanji. Sedanja vlada je izrazito nemška, zato pa noče dati slovanskim na-

pustiti Sv. Marka, prosil k Sv. Lovrencu, kjer je želel ostati do smrti med svojimi nepozabnimi Lovrenčani. Le škofova želja je tedaj pridržala gospoda pri Sv. Marku. Za časa birmovanja je bil tisto dobo gosp. Slekovec imenovan kn. šk. duh. svetovalcem.

Prihodnje birmovanje meseca julija 1903 je bilo zadnje veselje g. Slekoveca, ki je zdaj že tako bolehal, da se je le težko držal po koncu. Mil. nadpastir so dali tedaj g. Slekovcu naslov konzist. svetovalca ter ga poklicali v svojo rezidenco v Maribor kot arhivarja in predsednika novega slovenskega zgodovinskega društva. Pa g. Slekovec Maribora ni videl. Od 15. avg. ni več maševal, ker se ni mogel vzdržati pol ure na nogah. Resno se je pripravljal na smrt, uredil vse ter se po nasvetu zdravnika podal slednjič v Ljubljano v Leonišče. Prijatelji njegovi bolj nego gospod sam so upali, da najde pri slavem ljubljanskem zdravniku pomoči. Ko je gospod sprevidel, da ni več pomoči, je močno zahrepenel priti zopet na dom. A Bog je odločil drugače.

Na tuji postelji, v tujem kraju in med tujimi ljudmi je pričakoval gospod svoje smrti. Ljubljanska duhovščina je z veliko ljubeznijo in spoštovanjem skušala olajšati gorje bolnemu sobratu. Obiskovali so mnogi duhovniki gospoda, kar jih je zelo tolažilo. V največje veselje pa jim je bilo, da so prišli celo mil. ljubljanski škof Bonaventura k bolniški postelji. Dva in pol meseca je trajalo, da se je Bog usmilil svojega trpečega služabnika. —

Strašne so bile bolečine ubogega bolnika zadnje štiri tedne.

Popolnem pripravljeni za pot v večnost, naročevali so gospod še to in ono ter poslali prijateljem v domovino poslednje pozdrave.

Samtretjerednik veliko število let, je g. Slekovec v rokah očeta frančiškana, nad vse milega mu Lovrenčana P. Salezija Vočočeka izdihnil svojo blago dušo. Umiral je mirno ter bil do zadnjega pri zavesti. Kakor pojema luč, kateri primanjkuje olja, tako je umrl. Izpil je kelih trpljenja dušnega in telesnega do dna; gotovo je duša vzornega duhovnika bila sprejeta kakor očiščeno zlato v zakladnico Srca Jezusovega v rajskih višinah.

Kakor je gospod sam naročil, tako je tudi bil pokopan tam, kjer je umrl, v beli Ljubljani. Ni se dal prepeljati v svojo domačo župnijo, ker nikoli, tudi v smrti ni ljubil zunanega bleska in nečimerne prazne posvetnosti. Tudi ni hotel prikrajšati glavnega dediča — to je po oporoki domača farna cerkev pri Sv. Marku, ni je hotel prikrajšati za ono veliko svoto, koja zahteva železnica za prevažanje pokojnikov. Kakor v življenju, tako je tudi v smrti ostal g. Slekovec zvest in blag dobrotnik svoje neveste župnije Sv. Marka. Ni imel sicer nikoli navade, hvaliti svojih ljudi, a pokazal je djanski, kako so mu pri srcu. Saj še za zdravih dni nikdo ni mogel bolj užaliti g. Slekoveca, nego če je povedal kako hudo črez Markovčane, katere je gospod sam v vseh vrlinah in slabostih poznal najbolje.

Z gospodom Slekovcem je tudi šolska mladina zgubila velikega dobrotnika. Imel je navado plačati vsako leto prvocbhajancem zemlje ali rogece, podaril sleherno leto po 10 K za ročna dela in malenkosti revnim otrokom. Iz Trsta je obsnoval cel zabojček školjk in morskih živalic za pouk ter dal 40 K za fizikalne priprave, potrebne v najvišjem razredu. Še pred smrtjo je daroval celo nov paviljonček najnovejšega sistema za čebelice; stal ga je 60 K. O vsem tem delovanju č. g. Slekoveca je vedel le malokdo, ker je gospod naročal: »Nič praviti!« Zato pa bodi tu zapisano, naj ne gre tudi z gospodom v grob.

In ta grob je pri Sv. Krištofu v središču Slovenije, v Ljubljani. Veličasten je bil pogreb, katerega je vodil Središčan g. stolni prošt iz Maribora L. Herg v spremstvu mnogih č. gg. duhovnikov. Iz lavantinske škofije je prihitelo osem odličnih duhovnov, tudi Sv. Marko je poslal sedem zastopnikov in lep venec položil kot zadnji pozdrav na krsto prerano umrlega gospoda. Njih spomin pa bode živel v srcu vseh, ki so ga čislali in ljubili kot vzornega duhovna, velikega učenjaka, zvestega prijatelja. Naj se spočije njih blago srce tam:

„Kjer pozemeljsko oko se rosilo več ne bo, tam, kjer bomo gledali, čuda božje milosti.“